

Bilaga 2. Sammanställning av inkomna remissvar

Nedan sammanfattas inkomna remissvar genom respektive remissinstans beslut och centrala synpunkter. Därefter följer förvaltningens bedömning och förslag till hantering.

Remissinstans	Beslut och synpunkter	Beslutsdatum
Grundskolenämnden	Beslut: Tillstyrker förslaget till biblioteksplan i sin helhet. Grundskoleförvaltningen har genom deltagande i styrgrupp och projektgrupp deltagit i arbetet med framtagande av planen. Det innebär att förvaltningen genom sina representanter kunnat lämna synpunkter vid framtagandet av planen. Ur tjänsteutlåtandet: <i>Grundskoleförvaltningen anser att biblioteksplanens målbild och inriktningsområden ligger i linje med den skolbiblioteksplan som finns fastslagen för skolbiblioteksutvecklingen i Göteborgs grundskolor. Det är en styrka att dessa båda planer berör samma utvecklingsområden. Att stärka bemanningen av skolbiblioteken är en viktig förutsättning för utvecklingen av skolbibliotek, vilket också regeringen aviserat särskilda statsbidrag för. I budgetpropositionen för 2024 föreslår regeringen flera satsningar för att stärka elevernas läsförmåga. Det handlar bland annat om en satsning på bemannade skolbibliotek.</i>	2023-10-24 § 213
Utbildningsnämnden	Beslut: Tillstyrker förslaget till Göteborgs Stads Biblioteksplan med förvaltningens synpunkter i beaktande. Ur tjänsteutlåtandet: <i>Förvaltningen bedömer att planen med tillhörande insatser kan bidra till bildning och läsfrämjande samt att bygga broar i samhället. Förvaltningen anser att det är av vikt att elever får likvärdig tillgång till ändamålsenlig skolbiblioteksverksamhet. Det är positivt att planen lyfter gymnasiebibliotekens uppdrag med att förbereda eleverna för universitet- och högskolestudier, och att biblioteken ska utveckla sitt arbete i medie- och informationskunnighet. De föreslagna insatserna går även i linje med verksamhetens identifierade behov av en</i>	2023-11-21 § 181

	<i>samordnande funktion på huvudmannanivå och förvaltningen ställer sig positiv till planen som helhet. Dock önskas en tydligare framskrivning om främjandet av de nationella minoritetsspråken.</i> <i>Förvaltningen önskar samtidigt påtala att nära hälften av Göteborgs gymnasieelever går på fristående gymnasieskolor och att dessa elever inte berörs av Göteborgs Stads Biblioteksplan, i de delar som avser skolbiblioteken. Som skolbiblioteksutredningen föreslog vore det därav önskvärt att det i skollagen införs bestämmelser kring elevers tillgång till och bemanning av skolbiblioteken samt skolbibliotekariernas utbildningsnivå.</i> Kulturförvaltningens bedömning: Förvaltningen delar bilden av vikten av lyfta de nationella minoriteterna och har reviderat skrivningar om minoriteterna i biblioteksplanen. Förvaltningen delar utbildningsförvaltningens bild kring alla elevers behov av tillgång till bemannade skolbibliotek även på friskolor.	
Nämnden för Demokrati och medborgarservice	Beslut: Nämnden för demokrati och medborgarservice tillstyrker kulturnämndens förslag till Göteborgs Stads biblioteksplan 2024–2028. Ur tjänsteutlåtandet: <i>Planen innehåller ambitioner om att stärka biblioteken som demokratiska torg och ökat delaktighetsarbete. Detta kan leda till att kulturnämnden i högre grad nyttjar demokrati och medborgarservices stöd i delaktighet och demokratiarbete. Stödet innefattar handledning, en grundutbildning i medborgardialog, bemötandeutbildning.</i> <i>Förslaget till Göteborgs stads biblioteksplan 2024–2028 föreslår att folkbibliotekens utökade demokratiuppdrag ska prioriteras och att biblioteken ska gå mot att vara demokratiska torg och stärka arbetet kopplat till öppna samtal och yttrandefrihet. Göteborgs Stads demokratiarbete är viktigt och demokrati och medborgarservice har ett särskilt ansvar att stödja nämnder och styrelser att skapa förutsättningar för invånarnas demokratiska delaktighet och inflytande i samskapande med andra aktörer. Som del av detta uppdrag erbjuder nämnden stöd i bland annat medborgardialoger som kan nyttjas i genomförandet av planen.</i> <i>Förvaltningen ser positivt på att medborgarkontor och folkbibliotek fortsatt finns i anslutning till varandra om än i avskilda lokaler. Fortsatta samarbetsmöjligheter mellan medborgarkontoren och folkbiblioteken får gärna tas i beaktande vid genomförandet av insats 1:1.</i> Kulturförvaltningens bedömning: Förvaltningen ser positivt på samarbete med Demokrati och medborgarservice för att utveckla biblioteksverksamhet för invånarnas bästa.	2023-11-22 § 102

Förskolenämnden	Beslut: Förskolenämnden avstyrker förslag till Göteborgs Stads biblioteksplan 2024–2028 Ur tjänsteutlåtandet: <i>Förskoleförvaltningen anser att planens syfte och uppbyggnad är relevant, men saknar tillräckligt konkreta åtgärder för att den strategiska förflyttning som planen åsyftar ska kunna åstadkommas. Förskoleförvaltningen önskar justeringar i formuleringen av insatser. Formuleringarna bör vara av sådan art att insatserna blir utvärderingsbara.</i> Kulturförvaltningens bedömning: I stadens riktlinje för styrande dokument framkommer att det i vissa fall kan finnas särskilda skäl till alternativ utformning och benämning av styrande dokument, här nämns bland annat biblioteksplan som ett exempel. Biblioteksplanen består av målbild med inriktningsområden och insatser för att nå målbilden. Till biblioteksplanen följer indikatorer i en bilaga. Kulturförvaltningen och övriga berörda förvaltningar avser att ytterligare konkretisera aktiviteter och indikatorer inom årliga verksamhetsplaner.	2023-11-29 § 222
Socialnämnden Centrum	Beslut: Socialnämnden Centrum tillstyrker förslaget om Göteborgs Stads biblioteksplan 2024-2028 med hänvisning till de synpunkter och förslag som redovisas i tjänsteutlåtandet Synpunkter: <i>För det första ser förvaltningen att målbilden och de tre inriktningsområdena skulle behöva kompletteras med en beskrivning av de övergripande utmaningarna. Nu är planens utmaningar nedbrutna på både inriktningsområde och förvaltning, det gör att överordnade utmaningar som en segregerad stad eller den minskande läskunnigheten blir osynliga. Dessa utmaningar genomsyrar alla tre inriktningsområdena och de utpekade ansvariga förvaltningarna och är styrande för vilka insatser planen sedan föreslår.</i> <i>För det andra bedömer förvaltningen att biblioteksplanen behöver klargöra begreppet socioekonomiska utmaningar då det är en definition som styr analysen för var i kommunen olika insatser kommer prioriteras.</i> <i>För det tredje ser förvaltningen att biblioteksplanen behöver förtydliga vikten av samverkan. Konkretisera hur samverkan bör ske i de olika insatserna samt tydliggöra att samverka bör inkludera Stadens förvaltningar däribland socialförvaltningarna utöver civilsamhället som pekas ut i planen. I arbetet med insatserna i biblioteksplanen kommer kulturförvaltningen behöva utgå från lokala förutsättningar och behov och samverkan är en förutsättning för att få en helhetsbild utifrån ett befolkningssperspektiv. I planen pekas tre nämnder grundskolenämnden, kulturnämnden och utbildningsnämnden ut som ansvariga för olika men ofta likartade</i>	2023-10-24 § 224

	<i>insatser. Här finns en potential till kunskapsutbyte som borde beskrivas och omhändertas i planen vilket skulle kunna leda till ökad effektivitet och högre målluppfyllelse.</i> <i>Förvaltningen ser positivt på att utforska hur folkbiblioteken kan utvecklas till att vara demokratiska och trygga rum för samtal om frågor där en mångfald av röster kan höras. Att öka tryggheten är också viktigt ur ett långsiktigt perspektiv, både för personal och användare.</i> Kulturförvaltningens bedömning: Förvaltningen delar Socialnämndens centrums skrivningar om samverkan inom staden och revidering av texter har skett. Även en definition av socioekonomiska utmaningar har tillförts planen.	
Göteborgs stads råd för den sverigefinska minoriteten	Synpunkter: <i>Biblioteksplanen saknar en utvecklad syn på de nationella minoriteterna, i synnerhet sverigefinnar, i linje med den nationella biblioteksstrategin, bibliotekslagen, minoritetslagen och att Göteborg är en del av det finska förvaltningsområdet. Göteborgs Stad har två centrala styrdokument för att stödja arbetet med nationella minoritetsfrågor: Göteborgs Stads plan för arbetet med nationella minoritetsfrågor 2020-2023 och Göteborgs Stads plan för arbetet med finskt förvaltningsområde 2020-2023.</i> <i>Enligt remissvaret borde den lokala biblioteksplanen därmed uppvisa en bättre konceptualisering av minoritets- och språklagen och ta fram mer specifika mål och aktiviteter gällande de nationella minoriteten sverigefinnar för att konkret redovisa på vilket sätt de nationella minoriteterna och deras språk tas hänsyn till i implementeringen av enstaka mål.</i> Kulturförvaltningens bedömning: Förvaltningen bedömer att biblioteksplanen på flera ställen lyfter de enligt bibliotekslagen prioriterade målgrupperna där den nationella minoriteten sverigefinnar ingår.	2023-10-09 §11
Göteborgs stads pensionärsråd	Beslut: Göteborgs Stads pensionärsråd beslutar att tillstyrka Förslag till Göteborgs Stads Biblioteksplan 2024-2028. <i>Planens målbild är Biblioteket bygger broar i samhället, till läsning och bildning utifrån varje individs behov och förutsättning. Rådet instämmer till fullo i detta och kan inte nog understryka vikten av att det finns fria bibliotek som är bemannade, både Folkbibliotek och Skolbibliotek.</i> <i>Rådet ställer sig positiv till det framlagda förslaget men ser också att många frågor/svar saknas på lägre nivåer. Ett exempel är den fortsatta utvecklingen av bokbussverksamheten. Vi vill betona bokbussarnas viktiga roll, särskilt för barn/ungdomar och pensionärer som bor långt från bibliotek men också som en synlig och viktig</i>	2023-10-19 §8

	<i>påminnelse om att biblioteken finns och därmed tydliggör samhällets strävan till att utöka den kulturella delaktigheten.”</i> <i>Biblioteksplan 2024-2028 är oerhört ambitiös men kommer att kräva stora ekonomiska och personella resurser för en förflyttning mot planens målbild. Vår förhoppning är emellertid att resurser ställs till bibliotekens förfogande och därmed finner rådet att ingenting bör tas bort ur föreliggande plan. Vi vill ändå peka på den svåra balansgång som föreligger mellan å ena sidan en förflyttning mot det demokratiska torget och bibliotekens mer traditionella satsning på läsning, upplevelser och kultur.</i> Kulturförvaltningens bedömning: De viktiga verksamhetsnära satsningar som rådet lyfter tas omhand och utvecklas i organisationen och den dagliga verksamheten.	
Göteborgs stads HBTQI-råd	Beslut HBTQI-rådet avstyrker förslag till Göteborgs Stads biblioteksplan 2024-2028. Synpunkter: <i>Arbetet för hbtqi-personers rättigheter kan inte förlitas på eldsjälar i verksamheterna, utan detta måste tydligt framgå i de styrande dokument som stadens verksamheter förväntas arbeta utifrån. Eftersom hbtqi-perspektivet helt och hållet saknas i biblioteksplanen avstyrker HBTQI-rådet förslaget.”</i> <i>HBTQI-rådet anser att planen behöver omarbetas för att säkerställa följande:</i> Synliggör hbtqi-personer och hbtqi-perspektiv <i>De prioriterade målgrupper som omnämns i den föreslagna biblioteksplanen återfinns i bibliotekslagen. HBTQI-rådet anser inte att lagen i det här avseendet bör ses som ett tak utan ett golv. Hbtqi-personer bör därför lyftas fram som en av planens prioriterade målgrupper.</i> Hbtqi-kompetens och arbetssätt kring inkludering utifrån en normmedveten och intersektionell analys <i>De prioriterade målgrupper som omnämns i den föreslagna biblioteksplanen återfinns i bibliotekslagen. HBTQI-rådet anser inte att lagen i det här avseendet bör ses som ett tak utan ett golv. Hbtqi-personer bör därför lyftas fram som en av planens prioriterade målgrupper.</i> Koppling till läroplanen <i>Skolbiblioteken är särskilt viktiga platser att synliggöra hbtqi-litteratur/perspektiv, vilket behöver förtydligas i biblioteksplanen.</i> Kulturförvaltningens bedömning: Under planperioden lyfter biblioteken särskilt de enligt bibliotekslagen prioriterade målgrupperna vilket inte motsätter att medarbetare och chefer arbetar med normmedvetenhet kring sexuell läggning, kön, könsidentitet, könsöverskridande identitet eller uttryck. Biblioteken ska motverka diskriminering i verksamheter och lokaler och främja lika rättigheter och möjligheter genom aktiviteter, program	2023-11-13 §31

	och media oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Texterna i planen är reviderade för att tydliggöra bibliotekens uppdrag.	
Göteborgs stads råd för funktionsrätt	Beslut: Göteborgs Stads råd för funktionsrättsfrågor tillstyrker förslaget till ny biblioteksplan Synpunkter: <i>Inriktningsmålen är bra. Rådet vill dock påminna om att teckenspråk också är ett språk som behöver tas med i arbetet i alla tre inriktningsområden. Det kan också krävas information med hjälp av alternativ och kompletterande kommunikation såsom tecken som stöd eller bildstöd.</i> <i>Rådet vill trycka på vikten av att tänka hela vägen när det gäller tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. Till exempel är det viktigt att bibliotekspersonalen själva är utbildade i hur hjälpmedlen ska användas för att kunna instruera personerna i behov av hjälpmedel.</i> <i>Rådet saknar mätpunkter för att följa upp tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning vid uppföljningarna. Genomgående är uppföljningarna beskrivna i generella ordalag och det går inte att utläsa vad det är som ska följas upp i planen.</i> <i>I dagsläget är det olika tillgänglighet på olika bibliotek i staden. För att nå målbilden och öka jämlikheten i staden behöver tillgängligheten vara lika hög på alla stadens bibliotek.</i> Kulturförvaltningens bedömning: Förvaltningen delar rådets synpunkter och tar med dessa i arbetet kring tillgänglighet framåt.	2023-11-27 §41
Studentforum	Synpunkter: <i>Studentforum önskar ett ökat förtydligande och fokus på utrustade och avskilda studieplatser på folkbiblioteken. Utöver det saknas en tydlig inriktning på aktiv dialog/samverkan mellan folkbiblioteken och andra aktörer som vuxenutbildning, folkhögskor och universitet/högskola, i syfte att exempelvis tillgängliggöra åtkomst till aktuell forskning.</i> <i>Förtydliga folkbibliotekets utmaningar i avsnittet om faktaresistens och källkritik. Folkbiblioteken spelar en viktig roll i nyttiggörandet av aktuell forskning och motverka desinformation genom att agera som distributionskanal till samhället. För att främja intresset för utbildning och forskning kan det vara gynnsamt med nära samverkan med universitet och högskolor.</i> Kulturförvaltningens bedömning: Förvaltningen delar rådets synpunkter och tar med dessa i arbetet kring utformning av lokaler och i samarbeten med övriga utbildningssamordnare framåt.	2023-11-22

Ungdomsfullmäktige	Synpunkter: <i>Ungdomsfullmäktige tycker övergripande att förslaget till Göteborgs Stads biblioteksplan är bra och det är viktigt att också unga får tycka till om innehållet i planen som kommer att påverka barn och unga i staden.</i> Lika för alla oavsett var du bor eller går i skolan: <i>Det är inte ok att skillnaderna är så stora beroende på vilken skola du går på. Utbudet och reglerna ska vara lika oavsett om det är en kommunal skola eller fristående skola. I dagsläget gör många friskolor bara ett minimum och det måste vara tydligare kriterier för alla skolor. Särskilt viktigt att det att prioritera biblioteken i ännu mer i utsatta områden.</i> Bibliotek är mer än bara böcker: <i>Det är bra att bygga broar men ungdomsfullmäktige anser att det är viktigt att bygga broar till annat än bara böcker. Många vuxna tror att inte unga läser för att de inte alltid läser fysiska böcker men unga kommunicerar kultur och böcker även på andra sätt. Därför är det viktigt att biblioteken bör tipsa om annat än böcker; såsom film, spel och andra konstformer som unga konsumerar. Det är viktigt för personalen att ha kunskap om andra konstformer och prioritera dessa också.</i> Fråga unga vad de vill, gissa inte: <i>När man ska göra kurser eller programutbud på biblioteken så är det bra att fråga vad unga behöver och vill ha. Unga kan på olika sätt vara medskapare i kursutbudet, så det blir relevant för dem. Alltså fråga barn och unga på olika sätt i stället för att gissa.</i> Kulturförvaltningens bedömning: Förvaltningen delar Ungdomsfullmäktiges synpunkter kring bibliotekens innehåll och ungas delaktighet och tar med dessa i arbetet kring utformning av verksamhet framåt. Förvaltningen delar också Ungdomsfullmäktiges synpunkter kring vikten av en jämlik biblioteksservice för elever.	
Göteborgs Stads råd för den nationella minoriteten romer	Synpunkter: <i>Det saknas en tydlig plan hur nationella minoriteters litteraturbehov kommer att uppfyllas. Litteraturens roll i att synliggöra nationella minoriteten saknas också. Särskilt saknas de prioriterade målgrupperna och nationella minoriteter i planen för skolbiblioteken.</i> <i>Bemanning i skolan lyfts i planen, vilket är bra – men det bör skrivas ut att de har ett ansvar för prioriterade målgrupper, särskilt nationella minoriteten kopplat till skolans uppdrag i förhållande till nationella minoriteter som fastställs i läroplanen.</i>	

	<i>Tydliggöra de nationella minoriteternas inkludering i biblioteksplanen. För att nationella minoriteternas rättigheter skall säkerställas behöver de också omnämnas, detta är särskilt viktigt för uppföljning. Därför behöver de omnämnas i alla insatser där det är relevant.</i> <i>Bibliotekslagen är tydlig i att nationella minoriteter skall vara synliga och lyftas inom folkbibliotek, skolbiblioteket innefattas av denna lagstiftning. Det saknas helt och hållet en tydlighet i hur man skall arbeta med nationella minoriteter i förslaget till biblioteksplan.</i> Kulturförvaltningens bedömning: Förvaltningen menar att förslaget till ny biblioteksplan sätter fokus på arbetet för och med de enligt bibliotekslagen prioriterade målgrupperna där nationella minoriteter ingår. Hur arbetet ska ske planeras i verksamhetsplaner och i daglig verksamhet.	
Föreningen Folkbibliotekens vänner	Synpunkter: <i>Museibiblioteken ska också ingå i planen då de bör tillgängliggöras och vara öppna för alla åtminstone för läsning på plats.</i> <i>Regeringen har aviserat en satsning på skolbibliotek vilket bl. a kommer att innebära lagkrav på biblioteksutbildad personal, i de sedan tidigare för alla skolor, lagstadgade skolbiblioteken. Detta kommer då även att gälla friskolorna. Skrivningar i planen måste anpassas efter detta nya krav. Även behovet av bibliotek för vuxenstuderande bör finnas med i planen och en sådan plan måste bli verklighet snarast.</i> <i>Det måste finnas med en klar avgränsning av folkbibliotekens uppdrag och roll i förhållande till medborgarkontor/servicekontor vad gäller medborgarservice och samhällsinformation.</i> <i>Helt avgörande är att man följer tidigare beslutade Lokalbehovsplan för folkbibliotek 2021 – 2030 och planen för personalbehov och kompetensutveckling. Dessutom behövs en medieplan som ger utrymme för biblioteken att bygga de nischade mediabestånd som är en förutsättning för att kunna anpassa verksamheten efter lokala behov och önskemål. Det går inte att anpassa utbudet om allting flyter.</i> Kulturförvaltningens bedömning: Förvaltningen noterar synpunkter och förslag från Folkbibliotekens vänner.	2023-10-23